Minnesota Department of Health • ពត៌មានការពិតអំពីប្យ៉ូភេរវកម្ម 10/11/2005

Viral Hemorrhagic Fevers (VHFs)

តើអ្វីជាគ្រុនឈាម?

រោគគ្រុនឈាម ជាមេរោគ១ក្រុម បណ្តាលមកពីមេរោគផ្សេងៗជាច្រើន ជម្ងឺទាំងនេះមានអនុភាពជាច្រើន ទៅលើប្រព័ន្ធសរីរាង្គ នៅពេលជាមួយគ្នា។ វាធ្វើឲ្យខូចខាតសរសៃឈាម និងជ្រៀតជ្រែកនឹងលទ្ធិភាពខ្លួនប្រាណក្នុងការគ្រប់គ្រងឈាមខ្លួនឯង។

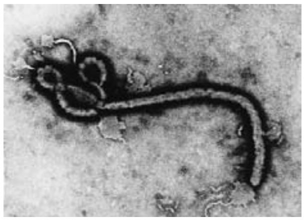

មេរោគអ៊ីបូលា

រោគគ្រុនឈាមខ្លះ វាស្រាលទេ ក៏ប៉ុន្តែរោគឯទៀត វាធ្ងន់ធ្ងរ។ រោគគ្រុនឈាមនេះ តែងតែបណ្តាលឲ្យចេញឈាម និងរោគសញ្ញាឯទៀត។ ការគ្រាន់តែចេញឈាម កម្រនឹងបណ្តាលឲ្យស្លាប់ណាស់។

មានរោគមួយចំនួននៃរោគគ្រុនឈាម ដែលអាចប្រើជាអាវុធ។ វារាប់ទាំង :

- មេរោគអ៊ីបូលា (Ebola)
- មេរោគម៉ាបឺក (Marburg)
- មេរោគឡាសា (Lassa)
- មេរោគភពថ្មី (New World arenaviruses)
- រោគគ្រុនឈាមម៉ាជូប៉ូ Machupo (Bolivian hemorrhagic fever)
- រោគគ្រុនឈាមជូនីន Junin (Argentine hemorrhagic fever)
- រោគគ្រុនឈាមកាណារីតូ Guanarito (Venezuelan hemorrhagic fever)
- រោគគ្រុនឈាមសាបៀ Sabia (Brazilian hemorrhagic fever)
- រោគគ្រុនឈាមរីវ (Rift Valley Fever)
- រោគគ្រុនឈាមលឿង Yellow Fever
- មេរោគគ្រុនឈាមព្រៃគីយ៉ាសានី (Kyasanur Forest)
- រោគគ្រុនឈាមអូម (Omsk hemorrhagic fever)

តើអ្នកឆ្លងជម្ងឺទាំងនេះតាមរបៀបណា?

តាមធម្មតា មនុស្សឆ្លងរោគគ្រុនឈាមពីចៃ មូស រឺសត្វកណ្តុរ។ មនុស្សអាចឆ្លងរោគនេះ នៅពេលគេបានប៉ះពាល់ទឹកនោម លាមក និងវត្ថុធាតុពីសត្វកណ្តុរដែលមានរោគ។ មនុស្សអាចឆ្លងរោគគ្រុនឈាមផងដែរ ពីមូសខាំ រឺចៃខាំ រឺដោយសារញៀចចៃដែលមានរោគ។ ក្នុងករណីខ្លះ វាមិនច្បាស់ទេ ពីរបៀបដែលមនុស្សឆ្លងជម្ងឺនេះ។

តើអាចឲ្យអ្នកឆ្លងជម្ងឺទាំងនេះពីមនុស្សឯទៀតបានរឺទេ?

បែបមេរោគគ្រុនឈាមខ្លះៗ រាប់បញ្ចូលទាំង អ៊ីបូលា ម៉ាបឺកនិងឡាសា។ មេរោគទាំងនេះ អាចឆ្លងរាលត្បាតពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀត។ វាឆ្លង តាមរយៈការទាក់ទងជិតស្និទពីមនុស្សដែលមានរោគ រឺទឹករាងកាយរបស់គេ។ មនុស្សក៏អាចឆ្លងតាមរយៈវត្ថុប្រឡាក់មេរោគ ដូចជាម្ជុល រឺម្ជុលចាក់ថ្នាំ។

តើហេតុអ្វីបានជាគេគឹតថា ជម្ងឺទាំងនេះអាចយកមកប្រើជាអាវុធដ៏ឃោរឃៅបាន?

បែបមេរោគគ្រុនឈាមខ្លះៗ រាប់បញ្ចូលទាំង អ៊ីបូលា ម៉ាបឺក លីសា គ្រុនក្តៅលឿង និងមេរោគភពថ្មីខ្លះៗ អាចធ្វើជាវត្ថុរាវ។ បន្ទាប់មកអាចបញ្ចេញទៅក្នុងខ្យល់អាកាស ហើយប្រើចម្លងរោគដល់មនុស្ស។ ឯរោគគ្រុនឈាមឯទៀត រាប់ទាំងរោគគ្រុនក្តៅរីវាលី បណ្តាលឲ្យមានការឆ្លងនៅពេលបញ្ចេញទៅក្នុងខ្យល់អាកាសក្នុងមន្ទីពិសោធ។

សហភាពសូវៀតដើម បានបង្កើតឡើងនូវមេរោគម៉ាបឺកសំរាប់ប្រើជាអាវុធ និងដកពិសោធពីរោគអ៊ីបូលា ឡាសា រីវាលី រោគគ្រុនលឿងនិងភពថ្មី។ សហរដ្ឋបានដកពិសោធមេរោគទាំងអស់នេះ លើកលែងតែ រោគម៉ាបឺក និងអ៊ីបូលា។ គេបានជឿថា កូរ៉េខាងជើងបង្កើតឡើងមេរោគគ្រុនលឿងជាអាវុធ។

MINNESOTA MDH DEPARTMENT OF HEALTH
Communications Office
625 North Robert Street/Box 64975
St. Paul, MN 55164-0975
(651) 201-4989
www.health.state.mn.us

Viral Hemorrhagic Fevers (VHFs) – ទំព័រទី 2

តើអាចព្យាបាលជម្ងឺគ្រុនឈាមនេះបានរឺទេ?

ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ អាចយកមកប្រើបានដើម្បីព្យាបាលរោគគ្រុនក្តៅខ្លះៗ។ ការថែទាំនិងព្យាបាលរោគសញ្ញាទាំងនេះ មានសារៈសំខាន់សំរាប់ជម្ងឺទាំងនេះ។

តើអាចការពារកុំឲ្យមានជម្ងឺទាំងនេះបានរឺទេ?

មានថ្នាំការពារសំរាប់រោគគ្រុនក្តៅខ្លះៗ រាប់ទាំងរោគគ្រុនក្តៅលឿងផង។ ការពិសោធថ្នាំការពារ កំពុងតែស្រាវជ្រាវរកសំរាប់រោគគ្រុនខ្លះៗ។ នៅផ្នែកដែលរោគមានកើតឡើងតាមធម្មជាតិ ការខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីគ្រប់គ្រងមូសនិងចៃ ដែលនឹងអាចជួយការពារមិនឲ្យមានជម្ងឺគ្រុនក្តៅបែបខ្លះៗទៀត។

តើគួរឲ្យខ្ញុំធ្វើអ្វី ប្រសិនបើគឹតថា ខ្ញុំប្រហែលបានឆ្លងជម្ងឺគ្រុនឈាមណាមួយហើយនោះ?

ប្រសិនបើអ្នកមានរោគគ្រុនឈាមបែបណាមួយប៉ះពាល់ វាមិនច្បាស់ថាអ្នកនឹងដឹងនោះទេ។ ក៏ប៉ុន្តែប្រសិនបើអ្នកបារម្ភពីរោគនេះ សូមនិយាយជាមួយវេជ្ជះបណ្ឌិតរបស់អ្នកភ្លាម។ ប្រសិនបើអ្នកឃើញមានស្ថានការណ៍ វិសកម្មភាពសង្ស័យនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក រួមទាំងការប្រើមេរោគជម្ងឺជាអាវុធនោះ សូមរាយការណ៍ទៅក្រសួងសមត្ថកិច្ចតំបន់របស់អ្នក។